

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Výroční zpráva za rok 2013

Vážené dámy, vážení pánové,

začínáte číst výroční zprávu asociace českých nevládních neziskových organizací (NNO), jejichž hlavním posláním je podpora demokracie, lidských práv a občanské společnosti ve třetích zemích. Zpráva mapuje činnost platformy v šestém roce společné práce, který byl z projektového hlediska velmi plodný. Doufáme, že čtení následujících řádků pro vás bude zajímavé přinejmenším tak, jako byla zajímavá a přínosná samotná práce nejen pro členy asociace, ale především pro příjemce podpory projektů transformační spolupráce z řad občanské společnosti ze zemí procházejících transformačním procesem.

Od svého vzniku se Česká republika profiluje jako země, která vzhledem ke své historické zkušenosti a k principům, na nichž vznikla, cítí odpovědnost za stav lidských práv ve světě. Dvakrát jsme během minulého století ztratili svobodu a dvakrát jsme ji opět získali také díky výrazné pomoci a podpoře zvenčí. Podpora lidských práv a demokracie je proto tradičně jedním z nejvýraznějších prvků české zahraniční politiky a téměř čtvrt století po Sametové revoluci Česká republika stále sdílí své transformační zkušenosti se státy, v nichž dochází k porušování lidských práv nebo v nich probíhá přerod z autoritářských režimů.

V poslední době je ale stále více kladena otázka, zdali má ČR ještě stále co sdílet a zdali má stále vystupovat v roli ochránce lidských práv, obzvláště poté, co sama prochází neklidným politickým obdobím. Občasné diskuze, týkající se sladění podpory lidských práv s českými exportními zájmy do zemí s nesvobodnými režimy, jsou legitimní a je namístě vést dialog o strategických zájmech státu a o způsobu jejich prosazování. Nelze ale zpochybňovat a oslabovat dlouhodobé úsilí české zahraniční politiky jako strážce demokratických principů, protože tím bychom se zřekli své vlastní identity a odmítli odpovědnost, kterou si vzhledem k historické zkušenosti neseme. Členové DEMAS zastávají názor, že naše transformační zkušenost je stále platná a partnerský přístup, který naši členové vůči svým kolegům v zahraničí aplikují, je vítán a stále žádán, proto jsme zneklidnění zpochybňováním hodnotové orientace české zahraniční politiky přímo ze strany někte-

rých jejich tvůrců. Dokladem mohou být společné projekty našich členů z posledního roku například z oblasti Latinské Ameriky, jejichž iniciátorem byla nikoli česká strana, ale právě zástupci občanské společnosti ze zemí, jako jsou Venezuela, Ekvádor či Kuba.

Stejně jako v předešlých letech patří náš upřímný dík všem našim donorům, partnerům a aktivním členům Asociace, bez nichž by naše práce nebyla možná.

Jakub Klepal, předseda správní rady
Sabina Malcová, výkonná ředitelka

Fungování platformy v šestém roce

Asociační práce je užitečná hned v několika směrech, a to jak ve vztahu k členům uvnitř asociace, tak i k partnerům zvenčí. Benefitem platformy směrem ke své členské základně je koordinace aktivit, těsnější komunikace a synergie projektových záměrů, stejně jako možnosti účastnit se školení posilujících kapacity jednotlivých členů. Navenek je význam asociace ještě zřetelnější, neboť reprezentuje postoje a stanoviska svých členů jako celku a tlumočí je jednotným a silnějším hlasem. Advokační úsilí je tedy snazší, jasnější a efektivnější. Asociace dále tvoří komunikační most mezi svými členy a státní správou a reprezentuje platformu i na mezinárodním poli, kde jsou její aktivity díky soustavné a kontinuální advokacii kladně přijímány.

V roce 2013 sdružovala asociace DEMAS deset řádných členů a dva členy s pozorovatelským statutem. K původním členským organizacím se hned v lednu v roli pozorovatele připojila česká pobočka renomované mezinárodní organizace Amnesty International..

Podobně jako v předešlých letech i letos, na samém počátku roku 2013, u příležitosti již tradičního novoročního setkání, organizace vytyčily směr na daný rok, který se z geografického hlediska vymezil na západní Balkán – Srbsko, Kosovo, Makedonii – a země Východního partnerství – především na Arménii a Ázerbájdž-

džán a Rusko. Tematicky se práce platformy, tedy Sekretariátu a členských organizací, dělila do tří hlavních skupin: posílení kapacit členských organizací a organizací z cílových zemí (capacity building), navazování nových a udržování stávajících kontaktů (networking) a prosazování podpory demokracie a lidských práv (advocacy). Na zdárný průběh společné práce i tentokrát dohlížela správní rada v následujícím složení: Vladimír Bartovic, Jakub Klepal (předseda), Ondřej Krutílek (místopředseda), Jeff Lovitt a Marek Svoboda.

Pro systematickost práce byla platforma i nadále rozdělena do čtyř pracovních skupin pokrývajících Východní partnerství, Rusko, Západní Balkán a EU. Ad hoc pracovní skupina zaměřená na Blízký východ byla rovněž aktivní, i když jen okrajově.

Rovněž v roce 2013 pokračovalo členství DEMAS v [Human Rights and Democracy Network](#) (HRDN) a [EU-Russia Civil Society Forum](#) (EU-RU CSF), jejichž prostřednictvím se DEMAS podílel na podpoře občanské společnosti na mezinárodní úrovni. Podrobněji viz níže.

Konference, semináře a přednášky

Sekretariát DEMAS spolu s odborníky z řad svých členů realizuje přednášky, semináře a konference nejen pro vlastní členské organizace, ale i pro kolegy z NNO z cílových zemí, vysokoškolské studenty, odbornou a laickou veřejnost. V roce 2013 proběhly následující akce:

Dne 5. dubna 2013 realizovala kolegyně Maryna Puzdrová přednášku na téma transformační spolupráce pro studenty Katedry rozvojových studií Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Jako tradičně s příchodem podzimu uspořádal DEMAS kurz s názvem [Česká republika a transformační spolupráce](#) na FSS MU Brno, který studenty seznamuje s českou transformační politikou a prací NNO v cílových zemích. V rámci přednáškového cyklu proběhla i [exkurze](#) do pražských NNO a Senátu. Letošní kurz však nebyl určen pouze českým studentům, navštěvovali jej i studenti ze západního Balkánu, kteří na FSS studují v rámci

programu Erasmus. Aktivity tohoto typu považujeme za dlouhodobě důležité, neboť z řad studentů se rekrutují mnozí zaměstnanci a dobrovolníci v českém neziskovém sektoru.

Jako tradičně se DEMAS zúčastnil [NGO Marketu](#), který se konal v Národní technické knihovně v pátek 3. května a který jako jeden ze svých pilotních projektů pořádala členská organizace Nadace Forum 2000. Prezentace práce jednotlivých členských organizací a společné projekty jsou důležitým prvkem v komunikaci se širokou veřejností.

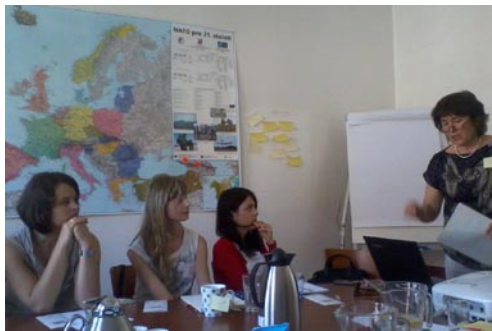
NGO Market.

Dne 13. května realizovala platforma ve spolupráci s Informační kanceláří Evropského parlamentu v ČR diskuzní panel [Úloha lidských práv ve vnější politice EU: Východní partnerství a západní Balkán](#), který se konal u příležitosti debatního odpoledne o budoucnosti Evropské unie a jejím případném rozšiřování. Diskuze s širokou veřejností se za DEMAS zúčastnili Vladimír Bartovic, Jakub Klepal a Marek Svoboda.

Tematická školení slouží k posilování kapacit členských organizací, proto Sekretariát uspořádal v každém pololetí jeden celodenní seminář. Školení na téma komunikace ve třetím sektoru proběhlo 13. června. Mělo napomoci zlepšení práce NNO s novináři a zlepšení vlastního PR. Školitelkou byla Ivana Bursíková z čl. org. Agora CE, která má v této oblasti bohaté zkušenosti.

Panelisté zleva: Theodor Marjanović, Petr Mareš, Marek Svoboda, Vladimír Bartovic, Jakub Klepal.

PR školení s Ivanou Bursíkovou (vlevo) a školení „Evaluace a monitoring“ s Inkou Píbilovou (vpravo).

Dne 3. prosince proběhlo školení na téma evaluace a monitoring „softových“ projektů, které se soustředilo na správné vytvoření matice logického rámce a v jeho rámci i stanovení správných indikátorů, které jsou pak důležité pro průběžný monitoring projektu a jeho následnou evaluaci. Školitelkou byla nezávislá evaluátorka Inka Píbilová.

V rámci projektů realizovaných primárně ze zdrojů různých donorů se Sekretariát a experti DEMAS v průběhu celého roku podíleli na řadě seminářů zaměřených na budování kapacit NNO v Srbsku, Gruzii, Arménii, Kosovu a Makedonii. V Praze pak byly realizovány následně pro nezávislé novináře z Ázerbájdžánu, pracovníky NNO z Tchaj-wanu či představitele běloruské občanské společnosti.

Dne 17. září uspořádal Sekretariát DEMAS panel s názvem [Role lidských práv v české zahraniční politice](#), který se stal jednou z nejúspěšnějších doprovodných akcí konference Forum 2000. Během debaty dospěli všichni představitelé klíčových politických stran ČR (Pavel Bělobrádek, Jan Hamáček, Ondřej Liška a Karel Schwarzenberg) a Kanceláře prezidenta republiky (Hynek Kmoníček) k jednoznačné shodě na nutnosti kontinuální podpory transformační politiky v rámci zahraničně-politických priorit ČR,

včetně navýšení státní dotace na podporu transformačních projektů. Na stránkách Nadace Forum 2000 je možné nalézt stručný [obsah](#) panelu i [videozáznam](#). Další panel, na němž se DEMAS podílel, se věnoval [transformačním procesům v post-sovětském prostoru](#), konkrétně v Rusku.

Diskuze DEMAS na Foru 2000, září 2013.

Advokační aktivity

DEMAS se v rámci svých advokačních aktivit snaží o ovlivnění náhledu na podporu demokracie a lidských práv jako nedílné součásti české zahraniční politiky u stakeholderů i širší veřejnosti. I když se tak děje částečně v České republice a částečně v Bruselu, výsledek tyto aktivity přinášejí při implementaci konkrétních transformačních projektů ve třetích zemích. Nejúčinnější formou pro advokační aktivity byla osobní setkání.

Prohlášení a stanoviska

Na konci srpna se DEMAS svým podpisem připojil ke společnému dopisu organizace Human Rights and Democracy Network (HRDN), reagujícímu na stav podpory lidských práv v EU samotné: *Strengthening the European Union's response to human rights abuses inside its own borders*. Ve druhém pololetí byly hlavním tématem v HRDN nadcházející volby do Evropského parlamentu. HRDN připravilo apel na

nové poslance EP, aby kladli důraz na dodržování lidských práv jak ve vztahu ke třetím zemím, tak i v zemích, ze kterých pocházejí: [European elections campaign: Stand 4 Human Rights](#).

Část členských organizací DEMAS se připojila k [otevřenému dopisu](#) reagujícímu na účast českých zákonodárců na monitoringu prezidentských voleb v Ázerbájdžánu na podzim roku 2013. Otevřený dopis, který vyvolal vlnu pozitivních i negativních reakcí, byl důležitou branou pro advokační aktivity platformy, jelikož díky mediálnímu pokrytí oslovuje širokou veřejnost na straně jedné a díky cílenému zaměření na jednotlivé poslance a senátory se vyjadřuje ke konkrétním aktivitám konkrétních lidí na straně druhé.

Mezi aktivity orientované na Rusko patřilo i vydání [policy paperu Nikolje Karasové](#) reflektující ruské zákonodárství týkající se NNO, především pak problematiky „Foreign Agents“.

Platforma i nadále vydávala svůj Zpravodaj, který v monitorovaném období vyšel čtyřikrát. Zpravodaj je jedním z nástrojů, jehož prostřednictvím DEMAS komunikuje s okolním světem. Všechna čísla jsou k dispozici na [www.demas.cz](#) v sekci Novinky.

Projekty

Cílem jednoletého projektu *Podpora platformy DEMAS a EU-Russia Civil Society Forum* podpořeného ze zdrojů Programu transformační spolupráce Ministerstva zahraničních věcí ČR bylo umožnění společné práce členských organizací platformy DEMAS v oblasti capacity building, advocacy a networking. Fungující platforma účinně propojovala své členské organizace, podporovala je v jejich práci a hájila jejich společné zájmy, čímž napomohla jejich konkurenceschopnosti na mezinárodním poli. Projekt byl zaměřen nejen na budování kapacit vlastních organizací, ale i na posílení občanské společnosti a kapacit NNO ze třetích zemí (viz výše). Tyto aktivity byly zaměřeny především na posílení spolupráce mezi NNO z EU a Ruska v rámci [EU-Russia Civil Society Fora](#).

V roce 2013 DEMAS pokračoval v práci pro EU-Russia CSF coby hostitel jeho Sekretariátu a vedoucí projektového konsorcia. Dvouletý projekt, započatý v roce 2012, byl financován z 85 % Evropskou komisí. Bohaté aktivity Fora se soustředily na implementaci konkrétních [projektů pracovních skupin](#), do nichž jsou členové Fora tematicky rozděleni, vydávání společných prohlášení a [stanovisek](#), publikaci [policy paperů](#) a dále též na [advokační činnosti](#).

Valná hromada EU-RU CSF v Haagu.

S podporou EU-Russia CSF byl též spojen projekt *Assisting Civil Society in Russia* ze zdrojů [National Endowment for Democracy](#) (NED), jehož část, realizovaná v roce 2013, byla zaměřena na organizaci [valné hromady](#) na počátku října v nizozemském Haagu, za niž byl DEMAS zodpovědný.

Rovněž ze zdrojů NED byl projekt přecházející z roku 2012 s názvem *Building Capacity to Assist Civil Society in Europe and Eurasia*, který se zaměřoval na capacity building NNO v Srbsku, Arménii a Ázerbájdžánu. V rámci projektu proběhla školení regionálních NNO v Srbsku a Arménii, návštěva pracovníků NNO ze srbského regionu Šumadija v Brně, jelikož právě Šumadija je partnerským krajem Jihomoravského kraje. Dále byla zmapována situace v občanském sektoru v Ázerbájdžánu.

Dva mladí profesionálové z Kosova pracující v tamních NNO byli podpořeni v rámci projektu *Visegrad-Balkan Public Policy Fund: Young Researchers Programme*, z podpory [Mezinárodní-](#)

Práce ve skupinách na semináři v srbském Kragujevac, únor 2013.

[ho visegrádského fondu](#). Cílem měsíčních [stáží](#) na téma „společnost v přerodu“ bylo seznámit mladé kolegy s visegrádskou transformační politikou na straně jedné a s prací v think-tancích na straně druhé. Podrobné informace o projektu je možné nalézt na [www.demas.cz](#) a [www.vbyoungresearchers.eu](#).

Financování

Jak již bylo uvedeno v sekci Projekty, asociace DEMAS realizovala za rok 2013 celkem pět grantových projektů, jejichž finanční skladba byla následující:

MZV ČR: 700 tis.
EU: 4 720 tis.
IVF: 222 tis.
NED: 1 604 tis.

Všechny výdaje byly neinvestičního charakteru, rozděleny dle rozpočtových schémat jednotlivých dotačních titulů ponejvíce mezi osobní a cestovní náklady, pomoc cílovým skupinám, službami a režijními náklady.

Spotřebované nákupy celkem: 38 tis.

Spotřeba materiálu: 38 tis.

Spotřeba ostatních neskladových dodávek: 0 tis.

Služby celkem: 2 793 tis.

Cestovné: 281 tis.

Náklady na reprezentaci: 18 tis.

Ostatní služby: 2 493 tis.

Osobní náklady celkem: 1 000 tis.

Mzdové náklady: 757 tis.

Zákonné sociální pojištění: 214 tis.

Zákonné sociální náklady: 3 tis.

Ostatní náklady celkem: 78 tis.

Kurzové ztráty: 49 tis.

Jiné ostatní náklady: 28 tis.

Poskytnuté příspěvky celkem: 4 941 tis.**Náklady celkem: 8 850 tis.****Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem: 21 tis.**

Tržby z prodeje služeb: 21 tis.

Ostatní výnosy celkem: 65 tis.

Kurzové zisky: 65 tis.

Přijaté příspěvky celkem: 7 301 tis.

Přijaté příspěvky: 7 246 tis.

Přijaté členské příspěvky: 55 tis.

Provozní dotace celkem: 1 604 tis.**Výnosy celkem: 8 990 tis.****Hospodářský výsledek před i po zdanění:****141 tis.****Tiráž**

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevymáhá žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

DEMAS

Asociace pro podporu demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz

IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:

Vladimír Bartovic
Jakub Klepal (předseda)
Ondřej Krutílek (místopředseda)
Jeff Lovitt
Marek Svoboda

Sekretariát:

Sabina Malcová (výkonná ředitelka)
Zuzana Zalnánová (projektová manažerka)

TRANSITION

Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

Maryna Puzdrová (projektová manažerka /
policy officer)
Eva Rybková (projektová manažerka)
Aleksandra Gindina (asisentka)

Členské organizace DEMAS:

Agora Central Europe
Amnesty International
Arcidiecézní charita Praha
Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Centrum pro komunitní práci (CpKP)
Centrum pro studium demokracie a kultury
Člověk v tísni
EUROPEUM
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Transitions

©DEMAS – Asociace pro podporu demokracie
a lidských práv, 2013

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

Agora Central Europe
Amnesty International
Arcidiecézní charita Praha
Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)
Centrum pro komunitní práci (CpKP)
Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK)
Člověk v tísni
EUROPEUM
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Transitions.